

Naar aanleiding van het ontwikkelde Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg is de sector aan de slag gegaan met het ontwikkelen van indicatoren. De vier thema's voor basisveiligheid in het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg (medicatieveiligheid, decubituspreventie, gemotiveerd gebruik van vrijheidsbeperkende maatregelen en preventie acute ziekenhuisopname) zijn vanaf 2017 een belangrijk onderdeel van het leren en verbeteren in zorgorganisaties, onder andere door indicatoren op basis van deze vier thema's op te nemen in het kwaliteitsverslag. Voor elk van deze thema's hebben zorgprofessionals indicatoren opgesteld. Het primaire doel is het leren en verbeteren op de werkvloer. De indicatoren vormen één van de bronnen om met elkaar het gesprek over kwaliteit aan te gaan. Het praten over kwaliteit begint niet altijd met cijfers. Wel kunnen cijfers helpen om signalen 'hard' te maken en te verduidelijken.

Het ontwikkelen van de indicatoren is gedaan in werksessies met zorgprofessionals. Hoewel andere partijen wel betrokken zijn geweest, vormde input van zorgprofessionals de basis van de ontwikkeling. Hierbij is niet alleen gekeken naar de indicatoren, maar is ook een basisfilosofie ontwikkeld voor het werken met indicatoren. Deze basis heeft geleid tot een lijst van verplichte én vrijwillige indicatoren waaruit zorgprofessionals en zorgaanbieders zelf kunnen kiezen. Ze kunnen zich daardoor richten op een aantal thema's waarop zij stappen willen zetten. Dit heeft geleid tot een set indicatoren basisveiligheid. Meer lezen? [Klik hier](#).

Processtap	Wat gebeurt er in de praktijk? ✓	Waar kunnen we van leren? ?
<p>Doelbepaling</p> <p>Doel</p> <p>Doelgroep</p> <p>Zorgpad</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Focus op leren en verbeteren op de afdeling. • Doelgroep en zorgpad zijn gebaseerd op het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg. Dat vormde de basis voor het gehele traject. • Keuze gemaakt om te focussen op positieve aspecten en dus niet alleen naar 'adverse events' te kijken, zoals 'continentie' in plaats van 'incontinentie'. 	<ul style="list-style-type: none"> • Maak duidelijke keuze voor het doel waarvoor je indicatoren ontwikkelt • Door indicatoren positief te formuleren (bv. goede voeding i.p.v. ondervoeding) stimuleer je zorgverleners.
<p>Selecteren</p> <p>Inventariseren en selecteren</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Werkgroepen met zorgprofessionals om indicatoren te ontwikkelen. Andere partijen zijn hier niet inhoudelijk bij betrokken. • Keuze gemaakt om niet primair te focussen op uitkomsten, maar juist ook op processen waar je in de praktijk van kunt leren. • Gekeken wat zorgprofessionals nodig hebben om grip en inzicht te krijgen op hun werk. • Focus ook gelegd op indicatoren die voor de hele populatie relevant zijn. • Doordat primair zorgprofessionals betrokken waren is er openheid ontstaan en is een grote slag gemaakt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zet zorgprofessionals in the lead bij het ontwikkelen van indicatoren, wanneer de focus ligt op leren en verbeteren. • Sluit indicatoren aan bij wat je wil bereiken en waar je als professional invloed op hebt.

Processtap

Wat gebeurt er in de praktijk? ✓

Waar kunnen we van leren? ?

Vaststellen

Beschrijving en definitie

Verkrijgen goede gegevens

Testen indicatoren

Beoordelen indicatoren

Vaststellen indicatoren

- Daadwerkelijke besluitvorming van indicatoren is door alle betrokken stakeholders gedaan.
- Wat je meet in de praktijk is leidend, en er is bewust voor gekozen niet te werken met case-mix correcties of betrouwbaarheidsintervallen. Dit omdat de focus ligt op intern leren en verbeteren.
- Gegevens zijn herkenbaar voor zorgprofessionals en organisaties.
- Ondanks dat de focus van de indicatoren op processen ligt, brengen partijen wel prevalentie van bepaalde (uitkomst)maten in kaart (bv. hoe vaak komt decubitus voor).
- Er wordt nu nog gewerkt met een vastgestelde meetperiode waarin de indicatoren worden geregistreerd. Streven is over te stappen naar continu meting via de bron.
- Weinig tot geen in- en exclusiecriteria opgesteld omdat keuze is gemaakt voor indicatoren die voor iedereen relevant zijn.

- Sluit de beschrijving van indicatoren en de te gebruiken rekenregels aan bij het doel waarvoor je indicatoren gebruikt.
- Streef naar (continue) meting via de bron.

Gebruiken

zie volgende pagina

Processtap

Wat gebeurt er in de praktijk? ✓

Waar kunnen we van leren? ?

Gebruiken

Indienen Register (optioneel)

- Indicatorset is opgenomen op de transparantiekalender.
- Wel gekozen voor een set van verplichte en keuzeindicatoren.
- Het is ook verplicht om jaarlijks een kwaliteitsverslag op te leveren.

- Zorg dat er ruimte is om gegevens toe te lichten.
- Keuze indicatoren stimuleren de eigen verantwoordelijkheid van zorgprofessionals en zorgorganisaties.

Implementatie

- Externe verantwoording is maar een keer per jaar, maar leren en verbeteren moet continu gebeuren.
- Er is een wil dat organisaties een cyclus inrichten om te leren en verbeteren op basis van de verkregen inzichten.
- Het terugkoppelen van de gegevens naar de teams op de werkvloer is essentieel. Dit gebeurt in de praktijk nog niet overal.
- Het Zorginstituut voert analyses uit op de data waarbij zij de datakwaliteit controleert en eens per jaar terugkoppelt aan veldpartijen. Dit wordt positief ontvangen.
- Sommige partijen zien de indicatoren nog steeds als externe verantwoording en zijn nog niet gericht op het gebruik ervan voor interne verbetering.
- Voor doorontwikkeling is aandacht, maar ook budget nodig. Hiervoor zijn subsidieaanvragen ingediend.

- Terugkoppelen van gegevens aan zorgprofessionals is essentieel om ze te gebruiken om van te leren en verbeteren.
- Financieel budget nodig om indicatoren goed door te ontwikkelen (met alle betrokken partijen).
- Voor succesvolle implementatie is het belangrijk dat de indicatoren bruikbaar zijn om het zorgproces te verbeteren.

Onderhoud & Evaluatie

Tips!

- Zorg dat zorgprofessionals aan het roer staan bij de ontwikkeling van indicatoren, wanneer de focus ligt op leren en verbeteren.
- Maak een duidelijke keuze voor het doel waarvoor je indicatoren ontwikkelt.
- Zorg dat de gegevens worden teruggekoppeld aan zorgprofessionals, zodat ze gebruikt kunnen worden om te leren en verbeteren.
- Maak (een deel van de) indicatoren optioneel en laat organisaties en zorgprofessionals kiezen welke indicatoren ze aanleveren. Dit bevordert de implementatie en eigen verantwoordelijkheid om de gegevens daadwerkelijk te gebruiken in de praktijk.